



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10804/2024
27.02.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Марије Терзић, чланова већа, у ванпарничном поступку предлагача АА, ББ, ВВ и ГГ, сви из ... , које заступа пуномоћник Михајло Срдић, адвокат из ... , против противника предлагача Градске општине Нови Београд, коју заступа Општинско правобранилаштво Општине Нови Београд и крајњих корисника Града Београда – Градске управе Града Београда – Секретаријата за инвестиције, кога заступа Градско јавно правобранилаштво са седиштем у Београду, Републике Србије – Министарство одбране, Управа за инфраструктуру, коју заступа Војно правобранилаштво са седиштем у Београду и Града Београда – Градске управе Града Београда, Секретаријат за саобраћај, кога заступа Градско јавно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради одређивања накнаде, одлучујући о ревизијама крајњих корисника изјављеним против решења Вишег суда у Београду Гж 22507/20 од 01.10.2021. године, у седници одржаној 27.02.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, ревизије крајњих корисника изјављене против решења Вишег суда у Београду Гж 22507/20 од 01.10.2021. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев предлагача за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Решењем Трећег основног суда у Београду Р1 114/20 од 07.07.2020. године, ставом првим изреке, одређена је накнада у корист предлагача АА, ББ, ВВ и ГГ, сви из ... , као правних следбеника пок. ДД од чијег домаћинства је одузето земљиште решењем Среске комисије за пољопривредни земљишни фонд бр. 56/53 од 09.09.1953. године, и то катастарских парцела ... , к.о. ... површине 3 јутра, 411квхв што је једнако 18.742м² и катастарских парцела ... к.о. ... површине 1 јутро 22квхв што је једнако 5834м², све уписано у зкул бр. .. к.о. Ставом другим и трећим изреке обавезани су правни следбеници ранијих крајњих корисника Град Београд – Градска управа Града Београда – Секретаријат за инвестиције, Република Србија – Министарство одбране, Управа за инфраструктуру и Град Београд – Градска управа Града Београда, Секретаријат за саобраћај да предлагачима АА и ББ, обе из ..., на име накнаде за одузету катастарску парцелу ... к.о. ... солидарно исплате износе од по 464.468.742,08 динара, на начин и са каматом ближе описаном у изреци пресуде. Ставом четвртим и петим изреке обавезани су правни следбеници ранијих крајњих корисника да предлагачима ВВ и ГГ, обојица из ..., на име накнаде за одузету катастарску парцелу ... к.о. ... солидарно исплате износе од по 232.234.371,04 динара, на начин и са каматом ближе наведеном у изреци пресуде. Ставовима шестим и седмим изреке обавезани су

правни следбеници ранијег крајњег корисника да предлагачима АА и ББ, на име накнаде за одузету катастарску парцелу ... к.о. ... солидарно исплате износе од по 144.579.588,16 динара, на начин и са каматом ближе наведеном у изреци пресуде. Ставовима осмим и деветим изреке обавезани су правни следбеници ранијег крајњег корисника да предлагачима ВВ и ГГ, на име накнаде за одузету катастарску парцелу ... к.о. ... солидарно исплате износ од по 72.289.794,08 динара, на начин и са каматом ближе наведеном у изреци пресуде. Ставом десетим изреке, обавезани су крајњи корисници да предлагачима солидарно накнаде трошкове ванпарничног поступка у укупном износу од 906.300,00 динара.

Решењем Вишег суда у Београду Гж 22507/20 од 01.10.2021. године одбијене су, као неосноване, жалбе крајњих корисника и потврђено првостепено решење.

Против правноснажног решења донетог у другом степену ревизије су благовремено изјавили крајњи корисници, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Предлагачи су поднели одговор на ревизије.

Врховни суд је испитао побијано решење, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), па је оценио да ревизије крајњих корисника нису основане.

При доношењу побијане одлуке није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Наводима ревизије у односу на начин утврђења тржишне вредности одузетог земљишта, те оцену доказа, оспорава се у ствари утврђено чињенично стање, што не представља дозвољени разлог због ког се ревизија може изјавити, у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, од правног претходника предлагача АА одузето је земљиште у к.о. ... 1953. године, кат.парц. ... и кат.парц. ... , и то решењем Среске комисије за пољопривредни земљишни фонд број 56/53 од 09.09.1953. године. Решењем Комисије за вођење поступка и доношење решења за враћање земљишта Општине Нови Београд бр. ... од 22.01.1997. године утврђено је право на новчану накнаду за одузето земљиште правним следбеницима пок. ДД. Током поступка преминула је ЂЂ, па су на њено место, као правни следбеници, ступили њени наследници, предлагачи ЕЕ, АА и ЂЂ. У даљем току поступка преминуо је и предлагач ЕЕ, па су на његово место у поступку, као правни следбеници, ступили његови наследници ВВ и ГГ. У поступку је утврђена висина накнаде за одузето земљиште, проценом Пореске управе Нови Београд од 26.11.2019. године, по којој је м2 одузетих предметних парцела процењен на износ од 73.346,72 динара, што представља тржишну цену земљишта у време пресуђења. Имајући у виду сувласничке уделе предлагача утврђена је и укупна вредност одузете површине према њиховим уделима.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су правилном применом материјалног права обавезали крајње кориснике да предлагачима исплате новчану накнаду, по праву утврђеном правноснажним решењем, на основу члана 7. став 1. и став 9. Закона о начину и условима признавања права и враћања

земљишта које је прешло у друштвену својину по основу ПЗФ и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа („Службени гласник РС“, бр. 18/91, 20/92 и 42/98). Чланом 9. став 3. наведеног Закона прописано је да се накнада одређује на начин и по прописима за утврђивање накнаде за експроприсану непокретност. Обавезници плаћања накнаде су крајњи корисници, на основу члана 12. став 1. наведеног Закона. Начин исплате у случају кад је висину накнаде одредио суд прописан је у члану 12б. став 1. тог Закона.

У конкретном случају, одлучено је у складу са наведеним законским одредбама. Накнада је одређена у новцу према тржишној цени земљишта, у смислу одредбе члана 42. став 1. Закона о експропријацији. Суд је прибавио процену пореског органа и на тај начин поступио у складу са одредбом члана 42. став 2. Закона о експропријацији.

Неосновано се у ревизији крајњих корисника истиче да је материјално право погрешно примењено.

Решење донето у управном поступку представља правни основ за остваривање права на новчану накнаду у висини која не може бити нижа од тржишне, што произлази из цитираних законских одредби и члана 58. Устава РС, а такође и праксе у примени члана 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију о људским правима, засноване на ставовима Европског суда за људска права о заштити права на мирно уживање имовине и имовинских права. Предлагачима је признато имовинско право, а остварење тог права обезбеђује стандард заштите према општеприхваћеном ставу да кад је непокретност одузета, а њено враћање није могуће, све док се не исплати адекватна накнада, није успостављена равнотежа интереса. Предлагачима је одређена накнада за раније одузето земљиште на терет крајњих корисника, према тржишној вредности конкретног земљишта, управо у складу са наведеним стандардима заштите имовинских права.

Изнете примедбе на вредност земљишта у изјављеним ревизијама нису основане. Крајњи корисници у поступку нису доказали да је вредност земљишта нижа од утврђене, па је правилно поступио другостепени суд када је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права.

У поступку је утврђено да је земљиште које је одузето правном претходнику предлагача променило правни статус, тако што је од пољопривредног земљишта постало градско грађевинско земљиште, па су правилно нижестепени судови предлагачима досудили накнаду за земљиште према статусу које има у време доношења одлуке о накнади. Наводи ревизија којима се указује да је накнаду требало утврдити према статусу земљишта које је имало у време одузимања (пољопривредно земљиште) нису основани. У овом случају се не ради о земљишту које је експроприсано, када би решење органа управе о статусу експроприсаног земљишта везивало суд приликом утврђивања накнаде, већ се ради о одузимању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда, у ком случају се накнада за то земљиште утврђује према статусу земљишта које има у време доношења одлуке о накнади.

Врховни суд је ценио и остале наводе изјављених ревизија којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијаног решења, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Предлагачи немају право на накнаду трошкова ревизијског поступка, у смислу члана 153. и 154. ЗПП, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за вођење поступка.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, на основу члана 414. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Субић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**